

ĠATĀDH. im ÇKDR. Vgl. अग्नीषी. — b) *Gemahlin Ūru's* (Tochter Agni's?) HARIV. 73. — c) *die von Agni beschützte Weltgegend, der Süd-Osten* H. 169, Sch. ĠATĀDH. im ÇKDR. — 4) n. a) *Blut* H. 621. — b) *geklärte Butter*, angeblich nach P. ÇKDR. — c) *Gold RĀĠAN.* im ÇKDR. — d) N. pr. einer Gegend ÇABDAR. im ÇKDR. Vgl. शोणितपुर.

आग्नेयधिक adj. *zum Agnĵādheja gehörig: दत्तिणा* KĀTJ. ÇR. 4, 11, 13.

आग्नेभोजनिकं (von अग्ने + भोजन) adj. *dem das Essen zuerst gereicht wird* P. 4, 4, 66, Sch.

आग्रयणं (von अग्र) 1) m. a) *nämlich अग्र, der Erstling, eine Soma-Libation beim Agnishōma: आग्रयणो ऽसि स्वाग्रयणः* VS. 7, 20, 13, 58. 18, 20. *ते देवा आग्रयणाग्रान्प्रक्षानपश्यन्* TS. 6, 4, 11, 1. AIT. BR. 3, 1. ÇAT. BR. 4, 1, 2, 1. fgg. 3, 3, 2. 5, 21. KĀTJ. ÇR. 9, 2, 15. 5, 21. ĀÇV. ÇR. 6, 9. आग्रयणापात्रं n. ÇAT. BR. 4, 5, 5, 8, 12. — b) *eine bes. Form Agni's: इन्नेणा सक्तिं यस्य क्विराग्रयणं स्मृतम् । अग्निराग्रयणो नाम भानोरोवाव्यस्तु सः* || MBH. 3, 14188. fgg. — 2) f. °णी, nāml. इष्टि, *Erstlingsopfer*, ein Kviriyā NĀR. zu ÇĀÑKH. GRHJ. 1, 1 in Z. d. d. m. G. 7, 527, N. 2. — 3) n. *Erstlingsopfer von Früchten am Ende der Regenzeit: य अक्षिताग्निराग्रयणेनानिष्ठा नवान्नं प्राप्नीयात्* AIT. BR. 7, 9. ÇAT. BR. 2, 4, 3, 14. KĀTJ. ÇR. 1, 2, 11. 4, 3, 2. आग्रयणमिन्द्रमग्रपाकस्य त्रीकीणी यवानां च 6, 1. आग्रयणं त्रीक्ष्यामाकयवानाम् ĀÇV. ÇR. 2, 9. 12, 8. GRHJ. 2, 2. KAUC. 22. ÇĀÑKH. BR. in Ind. St. 2, 288. 299. fg. M. 6, 10 (Lois. आग्रा°). MBH. 3, 14188 (s. oben u. 1, b). R. 3, 22, 6 (zweimal आग्रा°). आग्रयणोर्ष्टिं ÇAT. BR. 2, 4, 3, 1. 5, 2, 3, 9. 12, 3, 5, 7. JĀGŪ. 1, 125 (आग्रा°). अनाग्रयणं adj. (अग्निक्त्र) MUND. UP. 1, 2, 3.

आग्रह (von अग्र् mit आ) m. 1) a) *Ergreifung* (अग्र, अग्रहण) H. an. 3, 761. MED. h. 13. — b) *Angriff* (आक्रम, आक्रमण) diess. — c) *Gunst, Zuneigung* (स्नेह, अनुग्रह, अभिनिवेश) TRIK. 3, 3, 456. H. an. MED. MALL. zu KUMĀRAS. 5, 7. — d) = शक्ति TRIK. = आशक्ति (अनुग्रहाशक्त्योः) MED. = असङ्ग (aus einem verlesenen असक्ति entstanden) H. an. Die Bedeutung *moralische Kraft, Muth* scheint das Wort KATHĀS. 25, 99 (इत्याग्रह-दत्ते तं स पिता तत्र नीतवान्) zu haben. BROCKHAUS: *der Vater führte ihn darauf aus dem Tempelhofe zu der Stelle hin.*

आग्रहायणं adj. f. ई *zu dem Monat Agrahajana (= Agrahājana) gehörig: पौर्णमासी* KAUC. 24. mit Auslassung von पौ° und in der Form °हयणी ebend. 10. — Vgl. das folg. W.

आग्रहायणी 1) m. = अग्रहायण P. 5, 4, 36, VArtt. 3. RĀJAM. zu AK. 1, 1, 3, 14. ÇKDR. — 2) f. णी gaṇa गौरादि zu P. 4, 1, 41. a) (sc. पौर्णमासी) *der Vollmondstag im Monat Agrahājana* P. 4, 2, 22. 3, 50. 5, 4, 110. H. 150. Am Ende eines adv. comp. °णि oder °णम् P. 5, 4, 110. Vop. 6, 68. — b) *ein bes. PĀkajāgūna* NĀR. zu ÇĀÑKH. GRHJ. 1, 1 in Z. d. d. m. G. 7, 327, N. 2. — c) N. eines Sternbildes AK. 1, 1, 2, 24. S. मृगशिरस्.

आग्रहायणक adj. *am Vollmondstage im Monat Agrahājana abzutragen* (eine Schuld) P. 4, 3, 50.

1. आग्रहायणिकं adj. von आग्रहायणी P. 4, 2, 22. आग्रहायणी पौर्णमास्यस्मिन् आग्रहायणिको मासदिः Sch. m. *der Monat Agrahājana* AK. 1, 1, 3, 14. H. 152.

2. आग्रहायणिक adj. = आग्रहायणक P. 4, 3, 50.

आग्रहारिक adj. *einer, der sich ein अग्रहार aneignet; nach ÇKDR. u. अग्रदानिक* gleichbedeutend mit diesem.

1. आग्रायणं patron. von अग्र gaṇa नडादि zu P. 4, 1, 99. ein Grammatiker NĪR. 1, 9, 6, 13. 9, 8. = दर्भायण P. 4, 1, 102. ein Kāçjapa Verz. d. B. H. 58.

2. आग्रायणं falsche Lesart für आग्रयण P. 5, 4, 36, VArtt. 3. Vgl. आग्रयण am Ende.

आग्रयक (von अग्र् mit आ) m. *Desmochaeta atropurpurea* DC. (रक्तापामार्ग), eine zweijährige Pflanze, RĀĠAN. im ÇKDR. — Vgl. आघाट.

आघमर्षणं patron. von अघमर्षणं Verz. d. B. H. 61, 5.

आघर्षण (von अघर्ष् mit आ) 1) adj. *kratzend, reibend.* — 2) f. °णी *Bürste, Reiter* WILS.

आघाटं (von अघ् mit आ) m. 1) *ein zur Begleitung des Tanzes gebrauchtes musik. Instrument, Cymbel oder Klappern: यत्राघाटाः कर्कर्यः संवदन्ति* AV. 4, 37, 4. — 2) *Grenze* H. 962. Vgl. घट. — 3) N. einer Pflanze, *Achyranthes aspera* (अपामार्ग), RĀĠAN. im ÇKDR. Vgl. आघटक und दा-र्वाघाट. — 4) = आघात am Ende einiger comp. P. 3, 2, 43, VArtt. 2.

आघाटि (wie eben) m. oder f. = आघाट 1: आघाटिभिरिव धावयन् RV. 10, 146, 2.

आघात (von अघ् mit आ) m. 1) *Schläger: डुडु-आघातं* Trommelschläger ÇAT. BR. 14, 5, 4, 7. 7, 3, 8 = BRH. ĀR. UP. 2, 4, 7. 4, 5, 8. Vgl. आउ-म्वराघात. — 2) *Anschlag, Schlag, Verwundung: तीत्राघातप्रतिकृत-रुक्त्वन्धलमैकदत्तः* (ein Elephant) ÇĀK. 32. gewöhnlich in comp. mit dem, was den Schlag bewirkt oder wogegen der Schlag gerichtet ist: भुजा° MBH. 2, 912. करा° BHARTR. 2, 83. पादा° KATHĀS. 13, 102. 21, 75. खुरा° 14, 12. इष्टका° RĀĠA - TAR. 5, 463. पवनाघातप्रेरिता नौः 330. नखरा° MED. k. 224. कठिनकुचतटा° AMAR. 53. अघस्यन्ति तदाघातम् (vgl. तदाभि-घात 7, 49) — द्विजाः KUMĀRAS. 2, 50. Vgl. पनाघात. — 3) *Tödtung: स-ह्या° JĀGŪ. 3, 275. प्राणा°* (so ist zu lesen) BHARTR. 2, 60. — 4) *Verhaltung* (von Harn u. s. w.) SUÇR. 2, 192, 5. 194, 19. 529, 6, 8. u. s. w. Vgl. मूत्रा-घात. — 5) *Trübsal, Leiden* VJUP. 61. — 6) *Richtplatz, Schlachthaus* TRIK. 2, 8, 59. आघातमव्याकृन्नुप्रयामि शामित्रमालब्धुमिवाधारे ऽज्ञः MĀÑKH. 161, 11. आघातं नीयमानस्य वध्यस्येव HIT. IV, 64.

आघातन (von अघ् mit आ) n. *Schlachthaus* HĪR. 199.

आघारं (von अघ् mit आ) m. 1) *Sprengung von Fett in das Opferfeuer: शिरो ह वै यज्ञस्यैतयोरन्त्यतर आघारयोर्मूलमन्त्यतरः* ÇAT. BR. 1, 4, 4, 8. 5, 1. 2, 5, 2, 19. 3, 4, 4, 9. 6, 2, 3, 5. 11, 2, 1, 5. KĀTJ. ÇR. 1, 8, 41. 42. 3, 1, 12. 8, 2, 30. आघारवाधार्याव्यभोगौ बुद्धयात् ĀÇV. GRHJ. 1, 10. TS. 2, 5, 11, 3. 3, 1, 2, 3. — 2) *geklärte Butter* H. 407.

आघृषि (von अघर्ष् [घृष्] mit आ) adj. *glühend, gluthstrahlend*, Bein. des Gottes Pūshan RV. 1, 23, 13. 14. 138, 4. 3, 62, 7. 6, 53, 1. 3. 7, 40, 6. 10, 17, 5.

आघृषीवसु (आ° + वसु mit Dehnung des Auslauts) adj. *gluthreich*, von Agni RV. 8, 49, 20 (voc.).

आघौष (von अघ् mit आ) m. *Anruf: हृदि प्रेह्ति त्रयो दिव्याऽघौषं चर्ष-णीनाम्* RV. 8, 53, 4. NĪR. 5, 11.

आघोषणा (wie eben) f. *öffentliches Ausrufen, Bekanntmachen: एव-माघोषणायां क्रियमाणायाम्* PANĀT. 261, 9. Vgl. घोषणा ebend. 7.